

De quan els correfocs eren lliures

Heribert Masana i Soler

Estem vivint uns temps on, a causa de la famosa directiva europea sobre la manipulació de materials pirotècnics, tot sembla relatiu i suscitador de debat i reflexió. Per arreu surten com bolets jornades sobre pirotècnia mentre ja s'acosta Sant Joan...., quan d'aquí quatre dies estarem immersos en la celebració del solstici d'estiu.

D'aquesta directiva europea se n'ha parlat molt, tothom qui ha estat interessat en el tema ha pogut llegir, estudiar i reflexionar sobre la lletra del text i, a partir d'aquí, també hem pogut viure les repercussions directes o conseqüències normals: manifestacions (a Berga, Perpinyà, Montblanc, l'Hospitalet, Illes Balears, País Valencià...), mobilitzacions locals, comarcals, manifestos, debats..., de tot i més.

Però aquí, el què ens interessa és tractar uns certs punts de reflexió que no ens agradaria pas que es quedessin en l'extensa boira que tot plegat ja ha generat. Ens referim a què potser també caldria parar un moment en el camí i mirar a on estem, d'on venim i cap a on volem anar. Certament resulta irrisori, per no utilitzar d'altres adjectius, el fet que el poble hagi de defensar i s'hagi de justificar d'un fet tant normal i natural com és el poder celebrar les seves festes populars, que poden o no ser més o menys històriques o tradicionals.

Si mirem 25 o 30 anys enrere veurem com els correfocs, cercaviles de foc o qualsevol altra festa on la pirotècnia tenia un paper preponderant eren molt més lliures. Després del franquisme el poble va ocupar literalment el carrer i se'l va fer seu sense haver de demanar masses permisos. Ara, a les acaballes de la primera dècada del segle XXI, ens hem de manifestar fins i tot perquè ens siguin respectades unes dinàmiques pròpies del joc festiu amb foc. Si més no resulta preocupant.

A finals dels anys 70 i inicis dels 80 les colles de foc sorgiren per arreu. Només calien ganes i il·lusió. Així es crearen de les pròpies mans del poble tot tipus de dracs, feres i diables. Les assegurances actuals no existien, ni cap mena de normativa, ni directives i eren molts els grups que no eren ni entitat, ni associació, simplement eren una colla, grup o col·lectiu de gent que volien sortir al carrer a fer Festa.

Ara tot és molt més complicat i es necessiten molts més diners que abans per tirar endavant qualsevol procés creatiu en el món del foc. De primer ja hom ha de pensar en constituir-se com a entitat i els

socis d'aquesta posar els diners per la construcció o elaboració de la figura o material del grup i fer front a la corresponent assegurança que per llei ha de tenir tot grup de foc. Després vindran totes les altres lluites i maldecaps per poder tenir un racó, sala o local, potser algun tipus de transport per les sortides i alguna mena de subvenció municipal.

Ja no parlem de quan alguns d'aquests col·lectius volen organitzar el correfoc del poble..., permisos, l'ambulància, els bombers, assegurances, avisos als veïns, els comerços si volen o no protegir els vidres...la seguretat..., sempre amb els punts de mira posats en l'anomenada "Llei del Foc" de la Generalitat de Catalunya i en aquesta nova directiva europea que va sorgir com un bolet i que també ens afecta de ple.

El futur pinta, si més no, estrany. Segurament les administracions que diuen que ens emparen (?), que són l'Estat espanyol i la Generalitat de Catalunya, s'hauran de posar d'acord abans del gener de 2010 per veure com es trasllada i es transporta la directiva europea a les especificitats de cada lloc. Ara bé, això ja comporta de per si una arma de doble fil: dependrà molt des de quina òptica es miri tot plegat, si utilitzaran una lupa o si per contra s'utilitzarà l'esquadra i el cartabó i ens faran passar a tots pel mateix raser. Hauríem de tenir clar tots plegats que una de les gràcies que fins ara han tingut les nostres festes és que són bastant bellugadisses, canviants, variables..., suposadament perquè els habitants d'aquest racó de món així ho volem. Uniformitzar, assegurar i neutralitzar seria empobrir. Si algun tipus d'esperit queda d'aquells primers correfocs dels anys 80 és l'ocupació (ara programada) del carrer i el cert joc festiu entre la gent i els grups que utilitzen i encenen pirotècnia.

Creiem que hauríem de ser forts en aquest tema, ara no és qüestió de demostrar que el foc pot ser totalment controlat i, fins i tot, com a espectacle. Ara és l'hora de demostrar que el foc és llibertat, espontaneïtat i que la Festa no l'entendem, ni la vivim, ni la volem de cap altra manera. Certs símptomes poden començar a esdevenir certs vicis vers una futura domesticació de la Festa per part dels mateixos actants i això només portaria vers uns correfocs que, com comença a passar a certs llocs, ja són més mirats i contemplats com a espectacle que no pas participats, participatius i viscuts com un joc del poble per celebrar que estem de festa major. D'altra banda, convertiríem les nostres festes en allò que ja es detestava a finals dels anys 70 i inicis dels 80: les cercaviles com a desfilades i no com a actes oberts i participatius on el poble s'expressa lliurement dins d'uns certs paràmetres mínims de convivència. Simplement.

Invoquem doncs, tantes vegades com fagi falta, aquell esperit de festa popular que no hauríem de perdre mai de vista.

Salut i foc!!

Heribert Masana i Soler

Maig de 2009

Col·lectiu Zero-La Cua, el bloc de la Festa i la Cultura del poble